

عوامل بطلان در معاهدات

سید مرتضی ضیایی^۱، سمیه غفاری^۲، سارا غفاری^۳

^۱ کارشناس ارشد روابط بین الملل

^۱ کارشناس حقوق

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی کاشمر

نویسنده مسئول: morteza_ziyayi@yahoo.com

چکیده

کشورها علاوه بر دغدغه حفظ صلح و امنیت مرزها برای تأمین نیازهای گوناگون خود نیازمند برقراری و گسترش روابط بین المللی با دیگر کشورها هستند و در این راستا از طریق مذاکره و تبادل نظر مبادرت به انعقاد معاهدات متضمن قواعدی در بر دارنده منافع مشترک طرفین معاهده می نمایند، به همین دلیل می توان گفت که منظور از معاهده هر گونه توافق بین یک کشور با یک یا چند کشور دیگر در مورد مسایل اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و غیره است.^۴ در این مقاله به دنبال آن هستیم که چه عواملی باعث بطلان در معاهدات می شود.

کلمات کلیدی: حقوق بین الملل، معاهده، کنوانسیون

مقدمه

معاهده یا کنوانسیون یا عهدنامه یا پیمان، یک توافقنامه بین المللی است که میان کشورها یا سازمان های بین المللی منعقد شده و مشمول حقوق بین الملل می باشد. معاهده واژه ای عام است و کنوانسیون، موافقت نامه بین المللی، توافق نامه، پروتکل، پیمان، میثاق و... را در بر می گیرد. نامی که برای یک موافقتنامه انتخاب می شود فی نفسه اهمیت ندارد و فاقد اثر حقوقی است.

ماده ۲ (۱) بند الف کنوانسیون حقوق معاهدات ۱۹۶۹ که در ۲۷ ژانویه ۱۹۸۰ لازم الاجرا شد، نیز معاهدات را چنین تعریف می نماید: "از نظر کنوانسیون حاضر معاهده عبارت است از توافق بین المللی بین دولت ها به صورت مکتوب بر اساس حقوق بین الملل، خواه در یک سند یا دو یا چند سند مرتبط و تحت هر عنوان." بنابراین، با توجه به این که تعریف مذکور در برگیرنده توافق اشخاص دیگر حقوق بین الملل (غیر از دولت ها) نیست تعریف جامع تری بدین شرح برای معاهده ارایه شده است: "معاهده هر گونه توافق منعقد کتبی میان اشخاص یا تابعان حقوق بین الملل است، به شرطی که طبق مقررات حقوق بین الملل تنظیم شده و این مقررات بر آن توافق حاکم باشند و در نتیجه آثار حقوقی مشخصی را به بار آورند. عنوان چنین توافقی هر چه باشد موثر در مقام نیست (معاهده، عهدنامه، قرارداد، موافقت نامه، کنوانسیون، منشور، میثاق، پیمان، اساسنامه، پروتکل، اعلامیه، قرار، سازش و مانند این ها) (ضیایی بیگدلی، ۱۳۸۱: ۸۴)

^۱ کارشناس ارشد روابط بین الملل

^۲ کارشناس حقوق

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی کاشمر

نویسنده مسئول: morteza_ziyayi@yahoo.com